

Ceturtdiena, 2016. gada 24. novembra

P8_TA(2016)0444

Ķīnā ieslodzītā izdevēja *Gui Minhai* lieta

Eiropas Parlamenta 2016. gada 24. novembra rezolūcija par Ķīnā ieslodzītā izdevēja *Gui Minhai* lietu (2016/2990(RSP))

(2018/C 224/11)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par stāvokli Ķīnā, jo īpaši 2016. gada 4. februāra rezolūciju par Honkongā bezvēsts pazudušo grāmatu izdevēju lietu ⁽¹⁾, 2015. gada 16. decembra rezolūciju par ES un Ķīnas attiecībām ⁽²⁾ un 2014. gada 13. marta rezolūciju par ES prioritātēm saistībā ar ANO Cilvēktiesību padomes 25. sesiju ⁽³⁾,
 - ņemot vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) runaspersonas 2016. gada 7. janvāra paziņojumu par bezvēsts pazudušām personām, kas saistītas ar *Mighty Current* izdevniecību Honkongā,
 - ņemot vērā Eiropas Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta 2014. gada aprīļa 18. ikgadējo ziņojumu par Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabalu (ĪPA),
 - ņemot vērā ES un Ķīnas dialogu par cilvēktiesībām, ko sāka 1995. gadā, un 34. sarunu kārtu, ko 2015. gada 30. novembrī un 1. decembrī rīkoja Pekinā,
 - ņemot vērā ANO augstā komisāra cilvēktiesību jautājumos 2016. gada 16. februāra paziņojumu,
 - ņemot vērā Eiropas Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta 2016. gada 22. jūnija kopīgo paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par elementiem jaunai ES stratēģijai attiecībā uz Ķīnu,
 - ņemot vērā Ķīnas Tautas Republikas Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala Pamatlikumu, jo īpaši tā pantus par personas brīvību un preses brīvību, kā arī Honkongas Tiesību hartas dekrētu,
 - ņemot vērā 1966. gada 16. decembra Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,
 - ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
 - ņemot vērā Ķīnas Nacionālā tautas kongresa Pastāvīgās komitejas 2015. gada 1. jūlijā pieņemto jauno valsts drošības likumu, Nacionālā tautas kongresa 2016. gada 28. aprīlī pieņemto jauno likumu par ārzemju NVO pārvaldību un 2016. gada 7. novembrī pieņemto jauno likumu par kiberdrošību,
 - ņemot vērā Reglamenta 135. panta 5. punktu un 123. panta 4. punktu,
- A. tā kā 2015. gada 17. oktobrī Pataijā, Taizemē bez pēdām pazuda grāmatu izdevējs un izdevniecības un grāmatnīcas, kurā pārdod Pekinu kritizējošus literāros darbus, akcionārs *Gui Minhai*;
- B. tā kā laika posmā no 2015. gada oktobrim līdz decembrim pazuda arī četri citi Honkongas iedzīvotāji (*Lui Bo*, *Zhang Zhiping*, *Lam Wing-Kee* un *Lee Bo*), kuri strādāja tajā pašā grāmatnīcā;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0045.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0458.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0252.

Ceturtdiena, 2016. gada 24. novembra

- C. tā kā *Gui Minhai* ir ķīniešu izcelsmes Zviedrijas valstspiederīgais un tādēļ ir ES pilsonis;
- D. tā kā 2016. gada 17. janvārī *Gui Minhai* piedalījās Ķīnas televīzijas pārraidē un acīmredzami atzina, ka viņš ir brīvprātīgi atgriezies kontinentālajā Ķīnā, lai stātos tiesas priekšā par iespējamu noziegumu saistībā ar satiksmes negadījumu 2003. gadā; tā kā ir pamatoti apsvērumi uzskatīt, ka viņa dalība televīzijas pārraidē bija iestudēta un ka viņam vajadzēja nolasīt priekšā uzrakstītu tekstu;
- E. tā kā *Gui Minhai* apcietinājumā bez iespējām sazināties ir pavadījis vairāk nekā gadu un viņa uzturēšanās vieta nav zināma; tā kā *Gui Minhai* ir vienīgais no grāmatu tirgotāju grupas, kurš joprojām atrodas cietumā;
- F. tā kā Zviedrijas iestādes ir lūgušas Ķīnas iestāžu pilnu atbalstu, aizsargājot minētā pilsoņa, kā arī citu “pazudušo” personu tiesības; tā kā ne *Gui Minhai* ģimene, ne Zviedrijas valdība nav informēta par viņam izvirzītām oficiālām apsūdzībām vai par oficiālo vietu, kur viņš ir ieslodzīts;
- G. tā kā *Lui Bo* un *Zhang Zhiping* tika atļauts atgriezties Honkongā attiecīgi 2016. gada 4. martā un 8. martā pēc ieslodzījuma kontinentālajā Ķīnā; tā kā viņi lūdza policiju neierosināt pret viņiem lietu un atgriezās kontinentālajā Ķīnā tajā pašā dienā, kad ieradās; tā kā *Lee Bo* atgriezās Honkongā 2016. gada 24. martā un noliedz, ka bijis nolaupīts; tā kā *Lam Wing-Kee* atgriezās Honkongā 2016. gada 16. jūnijā;
- H. tā kā 2016. gada jūnijā viens no izdevējiem *Lam Wing-Kee* atgriezās Honkongā nolūkā izbeigt izmeklēšanu par savu pazušanu, taču tā vietā, lai atgrieztos kontinentālajā daļā, viņš pastāstīja plašsaziņas līdzekļiem, ka Ķīnas drošības spēki viņu nolaupīja, turēja viņu izolācijā un televīzijas kameru priekšā piespieda atzīties noziegumos, kurus viņš nebija izdarījis;
- I. tā kā Honkonga ievēro un aizsargā vārda un plašsaziņas līdzekļu brīvību; tā kā jebkura Ķīnas vadību kritizējoša materiāla publicēšana ir legāla Honkongā, lai gan ir aizliegta kontinentālajā Ķīnā; tā kā princips “viena valsts, divas sistēmas” garantē Honkongas autonomiju no Pekinas attiecībā uz minētajām brīvībām, kas ir noteiktas Pamatlikuma 27. pantā;
- J. tā kā 2015. gada ziņojumā par Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabalu EĀDS un Komisija norāda, ka lieta par pieciem grāmatu izdevējiem ir visnopietnākais Honkongas Pamatlikuma un principa “viena valsts, divas sistēmas” pārkāpums, kopš Honkonga no jauna tika iekļauta Ķīnas Tautas Republikā (ĶTR) 1997. gadā; tā kā juridiskas pilnvaras īstenot tiesību aktus Honkongā ir tikai Honkongas tiesībsardzības iestādēm;
- K. tā kā ANO Komiteja pret spīdzināšanu ir paudusi nopietnas bažas par pastāvīgajiem ziņojumiem, kas saņemti no dažādiem avotiem, saistībā ar ierasto praksi nelikumīgi turēt personas nezināmās un neoficiālās ieslodzījuma vietās, tā sauktajos “melnajos cietumos”; tā kā minētā komiteja ir arī paudusi nopietnas bažas par pastāvīgajiem ziņojumiem, kuros norādīts, ka spīdzināšanas un nežēlīgas izturēšanās prakse joprojām ir dziļi iesakņojusies krimināltiesību sistēmā, kurā soda noteikšana pārāk lielā mērā balstās uz atzīšanos;
- L. tā kā Ķīna ir parakstījusi Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (ICCPR), bet vēl nav ratificējusi to; tā kā Ķīna nav ne parakstījusi, ne ratificējusi Starptautisko konvenciju par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu;
- M. tā kā ES un Ķīnas 17. samītā, kas notika 2015. gada 29. jūnijā, divpusējās attiecības sāka risināt jaunā līmenī un tā kā samita stratēģiskajā cilvēktiesību un demokrātijas pamatprogrammā ES apņemas cilvēktiesības izvirzīt priekšplānā visās attiecībās ar trešām valstīm, tostarp ES stratēģiskajiem partneriem; tā kā ES un Ķīnas 18. samīts, kas notika 2016. gada 12. un 13. jūlijā, noslēdzās ar paziņojumu par to, ka līdz 2016. gada beigām starp ES un Ķīnu tiks rīkota vēl viena cilvēktiesību dialoga kārta,

Ceturtdiena, 2016. gada 24. novembra

1. pauž dziļas bažas par to, ka trūkst informācijas par *Gui Minhai* atrašanās vietu; prasa nekavējoties publicēt detalizētu informāciju par viņa atrašanās vietu un prasa nekavējoties viņu droši atbrīvot un nodrošināt viņam saziņas tiesības;
2. ar bažām norāda uz apgalvojumiem par to, ka Honkongā darbojas kontinentālās Ķīnas tiesībsardzības iestādes; atgādina Ķīnas iestādēm, ka jebkāda Ķīnas tiesībsardzības iestāžu darbība Honkongā nav atbilstoša principam "viena valsts, divas sistēmas";
3. mudina attiecīgās iestādes Taizemē, Ķīnā un Honkongā atbilstoši tiesiskuma principam noskaidrot pazušanas apstākļus;
4. stingri nosoda visus cilvēktiesību pārkāpumus, jo īpaši patvaļīgos arestus, aizturēšanu, piespiedu atzīšanos, slepenu ieslodzīšanu, turēšanu apcietinājumā bez tiesībām sazināties un publicēšanās un vārda brīvības pārkāpumus; atgādina, ka ir jānodrošina redaktoru, žurnālistu un emuāristu neatkarība; prasa nekavējoties izbeigt cilvēktiesību pārkāpumus un politisko iebiedēšanu;
5. nosoda vārda brīvības ierobežojumus un kriminalizāciju un pauž nožēlu par vārda brīvības ierobežojumu pastiprināšanu; aicina Ķīnas valdību pārtraukt informācijas brīvas aprites ierobežošanu, tostarp ierobežojot interneta izmantošanu;
6. pauž bažas par 2016. gada 7. novembrī pieņemto jauno kiberdrošības likumu, kas atbalstīs un padarīs par likumīgu kibertelpas cenzūru un uzraudzību, kā arī par pieņemto valsts drošības likumu un terorisma apkarošanas likumprojektu; norāda uz Ķīnas reformas aizstāvošo juristu un pilsonisko tiesību aizstāvju bažām, ka šie likumi vēl vairāk ierobežos vārda brīvību un pieaugs pašcenzūra;
7. aicina Ķīnu atbrīvot miermīlīgos valdības kritizētājus, pretkorupcijas aktīvistus, juristus un žurnālistus un atsaukt pret viņiem izvirzītās apsūdzības;
8. pauž bažas par jauno ārvalstu NVO pārvaldības likumu, kas drīzumā, 2017. gada 1. janvārī, stāsies spēkā, jo tas ievērojami apgrūtinās Ķīnas pilsoniskās sabiedrības aktivitātes un valstī stingri ierobežos biedrošanās un vārda brīvību, tostarp tiks aizliegta tās ārvalstu NVO, kas nav reģistrētas Ķīnas Valsts drošības ministrijā, un provinču valsts drošības departamentiem tiks aizliegts finansēt jebkādas Ķīnas privātpersonas vai organizācijas, kā arī Ķīnas grupām netiks ļauts veikt darbības neregistrētu ārzemju NVO vārdā vai uzdevumā, tostarp attiecinot šo aizliegumu uz NVO, kas atrodas Honkongā un Makao; aicina Ķīnas iestādes nodrošināt drošus un taisnīgus apstākļus un pārredzamus procesus, kas ļautu NVO brīvi un efektīvi darboties Ķīnā;
9. uzsver Eiropas Savienības apņemšanos stiprināt demokrātiju, tostarp tiesiskumu, tiesu iestāžu neatkarību, pamattiesības un pamatbrīvības, pārredzamību un informācijas un vārda brīvību Honkongā;
10. aicina Ķīnu nekavējoties ratificēt ICCPR un parakstīt un ratificēt Starptautisko konvenciju par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu;
11. uzsver Eiropas Savienības apņemšanos stiprināt tiesiskumu, tiesu iestāžu neatkarību, pamatbrīvības un pamattiesības, jo īpaši pārredzamību un vārda brīvību, visās valstīs, ar kurām tai ir divpusējas attiecības; uzskata, ka jāveido jēgpilns un atklāts dialogs par cilvēktiesībām, balstoties uz savstarpēju cieņu; pauž pārliecību, ka stiprām pašreizējām ES un Ķīnas attiecībām ir jānodrošina efektīvs pamats nopietnam, jēgpilnam un atklātam dialogam par cilvēktiesībām, balstoties uz savstarpēju cieņu;
12. uzstāj uz to, ka attiecības tirdzniecības un ekonomikas jomā ir svarīgas, lai uzlabotu ES un Ķīnas labklājību; atgādina, ka šādas attiecības var attīstīties tikai tad, ja nodomi ir labticīgi un ja ir savstarpēja cieņa; uzsver, ka cilvēktiesību ievērošana un pārredzamība ir mūsdienu tirdzniecības nolīgumu daļa;
13. mudina attiecīgās ES iestādes rīkoties ātri un iekļaut *Gui Minhai* jautājumu nākamā ES un Ķīnas cilvēktiesību dialoga darba kārtībā;

Ceturtdiena, 2016. gada 24. novembra

14. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Ķīnas Tautas Republikas valdībai un parlamentam un Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala gubernatoram un asamblejai.
